

หลักสูตรการทำปุยหมักผักปลอดสารพิษ

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตะเกียบ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา

หลักสูตรการการทำปฎิบัติหมักปลอดสารพิษ

จำนวน 13 ชั่วโมง

กลุ่มเกษตรกรรม

ความสำคัญ

ตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้มีนโยบายมุ่งเน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพโดยสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามความต้องการของผู้เรียนโดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ การต่อยอดอาชีพเดิมให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้า/บริการ การเพิ่มศักยภาพในการผลิต ส่งเสริมความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์และการส่งเสริมการขายผ่านระบบออนไลน์ โดยให้อยู่ในกระบวนการจัดทำหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทางให้ครบกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีงานทำและมีรายได้

สภาพสังคมในปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ มีการแข่งขันทางด้านการค้า เป็นอย่างมาก ทำให้ในการดำเนินการทางด้านการค้ามีการแข่งขันกันมากขึ้นเศรษฐกิจยิ่งมีการแข่งขันกันมากเท่าไร ก็ยิ่งมีการพัฒนารูปแบบการจัดการจำหน่ายในรูปแบบต่างๆ มากขึ้นเท่านั้น ตลอดจนต้องมีการพัฒนาทางด้านการผลิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป อาชีพการการเลี้ยงโคเนื้อจึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้โดยการใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ ในการประกอบอาชีพมาสร้างรายได้และการมีงานทำอย่างยั่งยืนของประชาชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ตามศักยภาพของพื้นที่ และวิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการปลูกพืชผักเกษตรอินทรีย์ธรรมชาติมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบอาชีพ ใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ที่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
6. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริม การขายของผ่านช่องทางออนไลน์ให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และ การใช้เทคโนโลยีในการขาย
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง ทฤษฎี 3 ชั่วโมง ปฏิบัติ 10 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	-ความเป็นมา ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง -แนะนำ หลักสูตร และทำ ความเข้าใจ ความสำคัญ ของปุ๋ย หมัก -หัวใจของ การทำปุ๋ย หมัก: วัสดุ และ ส่วนผสม	-เพื่อให้ใช้ ชีวิตประจำวันตาม หลักการของความ พอเพียง ความ พอดีการใช้ชีวิตอย่าง รอบคอบ -เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ หัวใจของการทำปุ๋ย หมัก: วัสดุและ ส่วนผสม -เพื่อให้ผู้เรียนปัญหาที่ พบบ่อยในการทำปุ๋ย หมักและวิธีแก้ไข	- ความเป็นมาปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง - ความพอเพียง - ความพอดี - การใช้ชีวิตอย่าง รอบคอบ - หลักการทำเกษตร ทฤษฎีใหม่ -วัสดุคาร์บอน (C) หรือ "วัสดุ แห้ง/สีน้ำตาล": ขี้เลื่อย, ฟาง ข้าว, ใบไม้แห้ง, เศษกระดาก, กิ่งไม้เล็กๆ -วัสดุไนโตรเจน (N) หรือ "วัสดุ สด/สีเขียว": เศษอาหาร, เศษ ผัก/ผลไม้, หญ้าสด, มูลสัตว์, กากกาแฟ น้ำ: ความสำคัญของความชื้นที่ เหมาะสม	1.วิทยากรบรรยายให้ ความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงกับการเกษตร 2.ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ 3.ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนร	1	

			จุลินทรีย์: จุลินทรีย์ในธรรมชาติ, น้ำหมักชีวภาพ (EM) (เน้นว่าไม่จำเป็นต้องใช้หากมีวัสดุหลากหลายพอ) สัดส่วนที่เหมาะสม: อธิบายหลักการ C:N (คร่าวๆ 25-30:1) และสัดส่วนในการผสม (เช่น วัสดุแห้ง 2 ส่วนต่อวัสดุสด 1 ส่วน)			
2	ปฏิบัติจริง การทำปุ๋ยหมักแบบง่าย	1.เพื่อให้ใช้ชีวิตประจำวันตามหลักการของความพอเพียง ความพอดีการใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ 2.เพื่อให้ผู้เรียนทราบเตรียมอุปกรณ์และพื้นที่ 3.เพื่อให้ผู้เรียนสาธิตและลงมือปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก	1.ประเภทของปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ 2.วัสดุ ทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ 3.ขั้นตอนการทำและฝึกปฏิบัติการสาธิตการเตรียม: ตะแกรงร่อน, ถังมือ, เสียม/พลั่ว, บัวรดน้ำ, ภาชนะสำหรับหมัก (เช่น ตะกร้า, ถัง, กองในวงบ่อซีเมนต์) การเลือกสถานที่วางกองปุ๋ย: ใกล้แหล่งน้ำ, มีร่มเงาบางส่วน, อากาศถ่าย 4. สาธิตขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก: การวางฐาน: กิ่งไม้ใหญ่/วัสดุหยาบ เพื่อระบายอากาศ การสลับชั้น: วัสดุแห้งสลับวัสดุสด + รดน้ำให้ชื้น (สาธิตความชื้นที่เหมาะสม: บีบแล้วไม่มีน้ำไหล แต่คลายมือแล้วไม่แตก)การเติมจุลินทรีย์ (ถ้ามี): สาธิตการผสมน้ำหมักชีวภาพ เจือจางการคลุมกองปุ๋ย ผู้เข้าอบรมลงมือปฏิบัติ 4.การนำไปใช้	1.วิทยากรบรรยายให้ความรู้ 2.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร 3. ปฏิบัติจริง การทำปุ๋ยหมักแบบง่าย 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	30 นาที	3

			5.การเก็บรักษาการดูแลกองปุ๋ยหมัก			
3	ปฏิบัติจริง การทำปุ๋ย น้ำหมัก ชีวภาพ	1.เพื่อให้ใช้ ชีวิตประจำวันตาม หลักการของความ พอเพียง ความ พอดีการใช้ชีวิตอย่าง รอบคอบ 2.เพื่อให้ผู้เรียนทราบ เตรียมอุปกรณ์และ พื้นที่การทำปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพ 3.เพื่อให้ผู้เรียนสาธิต และลงมือปฏิบัติการ ทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	1.ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับความรู้และเทคโนโลยี การเตรียมอุปกรณ์และพื้นที่ 2. ผู้เรียนสาธิตและลงมือ ปฏิบัติการการทำปุ๋ยน้ำหมัก ชีวภาพ 3. การดูแลกองปุ๋ยหมัก 4.ประเภทของปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพ 5.วัสดุ ทำปุ๋ยน้ำหมัก ชีวภาพ 6.ขั้นตอนการทำและ ฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพสูตรต่างๆ (การทำปุ๋ยหวานและ ผงแป้งกล้วย) 7.การนำไปใช้ 8.การเก็บรักษา 9.การใช้ปุ๋ยหมักและการต่อ ยอด 10.การต่อยอดและการ ประยุกต์ใช้ในโรงเรียน/ที่บ้าน		30 นาที	3
4	ปฏิบัติจริง การทำปุ๋ย หมักแบบ ไม่พลิกกลับ กอง	1.เพื่อให้ใช้ ชีวิตประจำวันตาม หลักการของความ พอเพียง ความ พอดีการใช้ชีวิตอย่าง รอบคอบ 2.เพื่อให้ผู้เรียนทราบ เตรียมอุปกรณ์และ พื้นที่การทำปุ๋ยหมัก แบบไม่พลิกกลับกอง	การทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับ กอง วิทยากรบรรยายเรื่องลงมือ ปฏิบัติจริง! การทำปุ๋ยหมักแบบ ง่าย 1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ เกี่ยวกับความรู้และเทคโนโลยี การเตรียมอุปกรณ์และพื้นที่ 2. ผู้เรียนสาธิตและลงมือ ปฏิบัติการการทำปุ๋ยหมัก 3. การดูแลกองปุ๋ยหมัก		30 นาที	4

		3.เพื่อให้ผู้เรียนสาธิตและลงมือปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง	1.หัวใจของการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 2.วัสดุ การทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 3.ขั้นตอนการทำและฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 4.การนำไปใช้ 5.การเก็บรักษา 6.การใช้ปุ๋ยหมักและการต่อยอด 7.การต่อยอดและการประยุกต์ใช้ในโรงเรียน/ที่บ้าน			
3	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	1.เข้าใจ หลักการการจัดการการทำปุ๋ยหมักที่สำคัญกับการตลาด 2.การเข้าใจเทคโนโลยี-ระบบการบริหารจัดการการทำปุ๋ยหมัก	1.ความหมายของหลักการการทำปุ๋ยหมัก	1. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสารใบความรู้ สื่ออินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ 2. ผู้เรียนสอบถามสัมภาษณ์พูดคุยกับวิทยากรเกี่ยวกับการหลักการทำปุ๋ยหมัก	30 นาที	

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการบรรยาย
2. แหล่งเรียนรู้ / อินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (กศ.ตน.7)
2. แบบประเมินความพึงพอใจ (กศ.ตน.10)
3. การนิเทศติดตามผลผู้เรียนหลังจบหลักสูตร (กศ.ตน.22)

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาอบรมและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(...นายสงวน มูวงศ์...)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางสาววิไลรัตน์ ศรีรุ่ง)
ครู

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตะเกียบ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยากร.....นายอภิชาติ ดีเหมือน.....

หลักสูตร...การทำปุ๋ยหมักผักปลอดสารพิษ...จำนวน13.....ชั่วโมง (เรียนวันละ.....5.....ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่..... 24-26 มิถุนายน 2568.....เวลาเรียน09.00-15.00..... น.

สถานที่จัดการเรียน .ณ ศกร.ระดับตำบลคลองตะเกรา ต.คลองตะเกรา อ.ท่าตะเกียบ จ.ฉะเชิงเทรา.....

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
24 มิถุนายน 2568	09.00-11.00 น.	วิทยากรบรรยายเรื่อง 1. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสารใบความรู้ แนะนำหลักสูตรและทำความเข้าใจความสำคัญของปุ๋ยหมัก 2. ผู้เรียนสอบถามสัมภาษณ์พูดคุยกับวิทยากรเกี่ยวกับ แนะนำหลักสูตรและทำความเข้าใจความสำคัญของปุ๋ยหมัก 3. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อและจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตนเองเพื่อตัดสินใจประกอบอาชีพ 4. นำผลการวิเคราะห์มาแลกเปลี่ยนกับผู้รู้เพื่อนในกลุ่มและวิทยากร 5. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพและตัดสินใจของตนเอง	เรียนวันละ ...2..ชม.
	11.00-12.00 น.	-วิทยากรบรรยายเรื่องลงมือปฏิบัติจริง! การทำปุ๋ยหมักแบบง่าย 1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับความรู้และเทคโนโลยีการเตรียมอุปกรณ์และพื้นที่ 2. ผู้เรียนสาธิตและลงมือปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก 3. การดูแลกองปุ๋ยหมัก	เรียนวันละ ...1..ชม.

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
	13.00-15.00 น.	1.การใช้ปุ๋ยหมักและการต่อยอด 2.การต่อยอดและการประยุกต์ใช้ใน โรงเรียน/ที่บ้าน	เรียนวันละ ...2..ชม.
25 มิถุนายน 2568	09.00-12.00 น.	-วิทยากรบรรยายเรื่องลงมือปฏิบัติ จริง! การทำปุ๋ยหมักแบบง่าย 1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับ ความรู้และเทคโนโลยีการเตรียม อุปกรณ์และพื้นที่ 2. ผู้เรียนสาธิตและลงมือปฏิบัติการ การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ 3. การดูแลกองปุ๋ยหมัก	เรียนวันละ ...3..ชม.
	13.00-15.00 น.	1.ประเภทของปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพ 2.วัสดุ ทำปุ๋ยน้ำหมัก ชีวภาพ 3.ขั้นตอนการทำและ ฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพสูตรต่างๆ (การทำปุ๋ยหวานและ ผงแป้งกล้วย) 4.การนำไปใช้ 5.การเก็บรักษา 6.การใช้ปุ๋ยหมักและการต่อยอด 7.การต่อยอดและการประยุกต์ใช้ใน โรงเรียน/ที่บ้าน	เรียนวันละ ...2..ชม.
26 มิถุนายน 2568	09.00-12.00 น.	การทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง วิทยากรบรรยายเรื่องลงมือปฏิบัติ จริง! การทำปุ๋ยหมักแบบง่าย 1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับ ความรู้และเทคโนโลยีการเตรียม อุปกรณ์และพื้นที่ 2. ผู้เรียนสาธิตและลงมือปฏิบัติการ การทำปุ๋ยหมัก 3. การดูแลกองปุ๋ยหมัก	เรียนวันละ ...3..ชม.

		1.หัวใจของการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 2.วัสดุ การทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 3.ขั้นตอนการทำและฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง 4.การนำไปใช้ 5.การเก็บรักษา 6.การใช้ปุ๋ยหมักและการต่อยอด 7.การต่อยอดและการประยุกต์ใช้ในโรงเรียน/ที่บ้าน	
--	--	---	--

ลงชื่อ.....วิทยากร

(...นายอภิชาติ ดีเหมือน.....)

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ สถานศึกษาปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม